

RIDDERKERK

Oplegnotitie
“Sorteren, geef uw afval toekomst”
25 april 2017

1. Inleiding

Op 9 maart 2017 heeft u in de commissie Samen Wonen de Afvalbeleidsplan Ridderkerk 2017-2020 'Sorteren, geef uw afval toekomst' besproken. Aanvullend hebben fracties schriftelijke vragen gesteld. Deze zijn beantwoord. Voor de raadsvergadering bleek dat meerdere fracties extra tijd wilden hebben om het plan te bestuderen en te bespreken.

Het plan zal nu geagendeerd worden voor de commissievergadering van 9 mei 2017 en de raadsvergadering van 22 mei 2017.

Voorafgaand aan de hernieuwde behandeling hebben de portefeuillehouder en de directeur NV-BAR-Afvalbeheer een rondgang gemaakt, langs de fracties. De inhoud van deze notitie is de opbrengst én uitwerking van deze rondgang.

Wij constateren dat de partijen die de motie nr. 2015-23 steunden, achter hun initiatief blijven staan. Het draagvlak om stappen te gaan zetten om de verspilling van grondstoffen tegen te gaan is groot. De indieners van de motie hebben de uitgangspunten van het voorstel 'Sorteren, geef uw afval toekomst' niet ter discussie gesteld. Tijdens deze gesprekken zijn bedenkingen en zorgen besproken. De zorgen hebben vooral betrekking op het feit dat de uitwerking van meerdere onderdelen van het plan nog moet plaats vinden. De bedenkingen komen vooral voort uit nu al ervaren problemen in de afvalinzameling. De fracties benadrukken dat er een gefaseerde invoering moet zijn.

Naar aanleiding van de inbreng van de fracties zijn er suggesties om de uitvoering van het beleid te optimaliseren bekeken. We hebben de uitwerking in deze notitie gegroepeerd per thema. Bij ieder thema reiken wij u informatie en een nadere uitwerking aan. Aan het einde treft u een uitgebreidere planning en fasering aan.

Wij danken de fracties voor de constructieve wijze waarop is meegedacht over de wijze hoe het beleid effectief en efficiënt kan worden uitgevoerd. Wij hebben er vertrouwen in dat wij samen met u vorm kunnen geven aan uw raadsmotie.

2. Grip op het proces

Diverse fracties ervaren de nieuwe inzamelmethoden als een grote verandering. Zij willen de effecten van alle stappen nauwkeurig volgen, om tijdig met eventuele extra maatregelen of bijstelling van het beleid te kunnen komen. Om u daarbij te faciliteren stellen wij u voor om de uitvoering van het nieuwe afvalbeleid te monitoren en per kwartaal in de commissie Samen Wonen verslag te doen van het proces en de behaalde resultaten.

3. Uitwerking

3.1. Vervuiling rond de ondergrondse containers

Op dit moment staan er al 210 ondergrondse containers in Ridderkerk. Om ook de inwoners van de laagbouw gebruik te kunnen laten maken van deze containers zijn nog ongeveer 80 nieuwe ondergrondse containers nodig.

Voor sommige fracties zijn extra ondergrondse containers een zorgpunt. Raadsleden nemen nu al waar dat er regelmatig bijplaatsingen zijn. Zij willen niet dat deze problemen toenemen. Wij delen de mening dat bijplaatsingen door inwoners een probleem is. Het gedrag van deze inwoners zorgt voor overlast en irritaties. Bij een goede afvalscheiding heeft een gemiddeld huishouding maar 4 tot 6 keer per jaar een volle minicontainer voor restafval. Hierdoor zullen stank- en ongedierteklachten toenemen. Verder is de inzameling van minicontainers minder efficiënt en daardoor een stuk duurder. Het doorgaan met minicontainers biedt bovendien geen oplossing voor de bijplaatsingen bij de al aanwezige 210 ondergrondse containers.

Wij gaan er van uit dat na de introductie van vulgraadmeters het aantal overlastsituaties zal verminderen. Wij krijgen dan automatisch inzicht in volle en defecte containers, zonder dat we afhankelijk zijn van meldingen. Dit zorgt er voor dat er altijd voldoende aanbodcapaciteit is voor de burgers. Helaas kan deze vulgraadmeter alleen de overlast van in beginsel goedwillende inwoners wegnemen. Het is geen middel tegen sociaal gedrag. Wij denken dat we de gevolgen van dergelijk gedrag kunnen verminderen door extra inzet op schoon, heel en veilig.

1. Inzetten van een speciale schoonmaakploeg	
Doel	De schoonmaakploeg ruimt bijplaatsingen op
Uitvoering	Voor de invulling van de ploeg maken we gebruik van garantiebanen. De werkzaamheden zijn repeterend en kennen een duidelijk proces. Het team mag er niet toe leiden dat er een legitimatie ontstaat van het bijplaatsen. Er dient daarom een nauwe samenwerking te zijn met de afdeling Toezicht&Handhaving.
Kosten	€70.000
Start	Vanaf najaar 2017 tot half jaar na ingebruikname vulgraadmeter (medio 2019)

2. Inzetten van extra toezicht	
Doel	Door het inzetten van extra toezicht neemt de kans op het beboeten van bijplaatsingen toe. Het is een signaal aan overtreders en aan omstanders dat vervuiling niet wordt getolereerd.
Uitvoering	Onze huidige bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) hebben het toezichthouden op vervuiling door inwoners in het takenpakket. Zij zijn bevoegd om te beboeten op milieudelicten. In het voorstel is extra 0,5 fte toezichthouder opgenomen voor 2018 en 2019. Om nog intensiever toezicht te houden kan nogmaals 0,5 fte beschikbaar worden gesteld gedurende de periode van invoering.
Kosten	€ 30.000
Start	Indien noodzakelijk vanaf najaar 2017

3. Regels communiceren op de ondergrondse container	
Doel	Mensen extra wijzen op de regels voor het gebruik van de ondergrondse container.
Uitvoering	Op een sticker op de ondergrondse container staan de basisregels, zoals niet bijplaatsen, storingen melden en liever niet gebruiken tussen 22.00-07.00uur vanwege overlast voor omwonenden.
Kosten	Binnen bestaand projectbudget
Start	Vanaf najaar 2017

3.2. Zichtbaarheid van duurzaamheidsbeleid

De gemeente gaat alleen over de inzameling van huishoudelijk afval. Diverse fracties willen echter dat de gemeente anderen actiever aanspoort haar voorbeeld te gaan volgen. Het gaat dan om bedrijven en instellingen. Ook wil men het belang van een duurzame afvalinzameling ook in de openbare ruimte zichtbaarder maken. Afval scheiden moet de norm zijn. Daarbij maakt het niet uit of je thuis, op het werk, op school of in de openbare ruimte bent.

4. Meer triobakken voor gescheiden afvalinzameling in de openbare ruimte	
Doel	Afvalscheiden ook van het weggeworpen afval bevorderen.
Uitvoering	Het is onwenselijk dat inwoners thuis worden gestimuleerd om afval te scheiden, terwijl in het openbare gebied het afval ongescheiden wordt ingezameld. Inmiddels is er al ervaring met de bijzondere prullenbakken (triobakken) voor gescheiden afvalinzameling op de winkelcentra.
Kosten	Binnen bestaand regulier beheerbudget
Start	Vanaf najaar 2017, bij vervangingen

5. Extra aandacht bij ondernemers en instellingen	
Doel	Wij willen bedrijven en instellingen stimuleren afvalscheiding nog actiever op te pakken.
Uitvoering	Wij zullen de ondernemers en instellingen uitnodigen voor een speciale afvalconferentie, wij zullen onze communicatie ook op hen richten en wij zullen in gesprek treden met het duurzaamheidsplatform over andere mogelijke initiatieven.
Kosten	Binnen bestaand projectbudget
Start	Najaar 2017

6. Aandacht voor de rol van de inwoner als consument	
Doel	De beste manier om restafval te voorkomen is te zorgen dat geen afval ontstaat. Daarin vervult de inwoner als consument een belangrijke rol. Wanneer consumenten duurzaam gaan inkopen, zullen winkels en producenten daar hun productieproces op aanpassen. Ook kunnen inwoners hergebruik stimuleren door het steunen van kringloopwinkels.
Uitvoering	In onze geplande campagne vragen wij niet alleen aandacht voor het scheiden en aanbieden van afval, maar ook aan het voorkomen van afval.
Kosten	Binnen bestaand projectbudget
Start	Najaar 2017

3.3. Versterking van de huidige service

Zoals verwoord in het plan zijn er vier prikkels om afvalscheiding te bevorderen (communicatie, service, prijszetting en handhaving). Wij willen de eerste twee jaar de focus leggen op communicatie en service. Ervaring in andere gemeenten leert dat bij meer service, de scheidingsresultaten toenemen.

7. Kleine afval Emmertjes voor de laagbouw	
Doel	Mensen in de laagbouw extra faciliteren in het scheiden van gft-afval.
Uitvoering	In de hoogbouw kunnen inwoners een gratis inzamelmiddel ontvangen voor in de keukens. Dit emmertje kunnen ze gebruiken om het gft-afval regelmatig in de verzamelcontainer van het complex te deponeren. Voor inwoners in de laagbouw kan het scheiden van gft-afval in de keukens ook een belemmering zijn als de minicontainer in de tuin staat. Indien gewenst kunnen zij ook zo'n emmertje krijgen.
Kosten	€30.000 eenmalig
Start	Gelijk met de introductie voor de hoogbouw

8. Meer uitleverpunten voor pmd-zakken	
Doel	Scheiding van pmd stimuleren door meer beschikbaarheid van zakken.
Uitvoering	Om pmd te scheiden, zijn speciale zakken nodig. Deze kunnen gratis worden opgehaald op 9 plaatsen. We gaan aan meerdere ondernemers, supermarkten en instellingen verzoeken ook pmd-zakken te gaan uitgeven.
Kosten	Nihil, binnen bestaand regulier afvalbudget
Start	Najaar 2017

9. Andere schoonmaakmomenten voor de minicontainers	
Doel	Klachten van stank en ongedierte verminderen/voorkomen door het schoonmaken te concentreren op de meest risicovolle maanden.
Uitvoering	Op dit moment worden de minicontainers maandelijks gereinigd. Deze reiniging kan geconcentreerd worden op de zomermaanden. In deze maanden komen stank en ongedierte vaker voor.
Kosten	Kostenneutraal
Start	2018 en verder

3.4. Positie van verenigingen in de afvalketen

De scheidingsresultaten van papier en karton moeten aanzienlijk beter. Wij willen de service aanzienlijk verhogen door de laagbouw minicontainers te geven voor het oud papier en karton. Voor de hoogbouw komen er containers. Welk type containers bepalen we samen met de betrokken inwoners en eigenaren. Op dit moment halen diverse verenigingen en kerken het papier en karton op. Wij willen de kracht van de verenigingen hierbij blijven gebruiken, maar ook de afvalscheiding van papier en karton aanzienlijk verbeteren. Meerdere fracties willen meer inzicht krijgen in de toekomstige rol van de verenigingen. We stellen voor de inzet van de verenigingen direct gekoppeld te houden aan de papierinzameling.

10. De papieropbrengst koppelen aan de bijdrage aan de verenigingen	
Doel	Door de directe relatie tussen papieropbrengst en de bijdrage aan de verenigingen te handhaven ontstaat er een extra stimulans voor inwoners om afval te gaan scheiden. Ook zullen verenigingen zonder aanvullende afspraken communicatie gaan/blijven verzorgen vanwege het directe eigen belang bij de afvalscheiding.
Uitvoering	Doordat de minicontainers een chip bevatten, weten we welke adressen hun papiercontainer hebben laten lichten. Inwoners kunnen op een website aangeven voor welke vereniging/instelling hun papierinkomsten zijn. Aan het einde van de inzameldag wordt de dagopbrengst gewogen. De opbrengst wordt toegekend aan verenigingen naar rato van de wens van de bewoners. Op de website kunnen bewoners en verenigingen ook volgen hoe groot de donaties aan de vereniging/instelling zijn. De inkomsten van de vereniging hangen af van het aantal inwoners dat aan hen wil doneren en het scheidingsgedrag van deze inwoners. Het is dan aan de verenigingen om inwoners zo ver te krijgen dat ze hen willen steunen. Verenigingen hoeven geen afspraken met de gemeente te maken over hun communicatieve activiteiten. Door het blijvende directe eigen belang zullen verenigingen het afval scheiden blijven promoten. Opbrengsten voor de verenigingen worden voor de komende 3 jaren gegarandeerd op basis van het convenant.
Kosten	Er moet een website ontwikkeld worden waarop inwoners de vereniging of organisatie van hun voorkeur kenbaar kunnen maken. Wij verwachten een incidentele kostenpost van € 5000. Door de gunfactor aan verenigingen zal de papieropbrengst waarschijnlijk hoger zijn.
Start	Per 2018

3.5. Uitwerkingsvoorstellen van de diftar

De invoering van een gedifferentieerd tarief voor afval (diftar) houdt fracties zeer bezig. Bijna alle fracties hebben er gemengde gevoelens bij. Positief vinden eigenlijk alle fracties dat het principe 'De vervuiler betaalt' wordt gehanteerd. Ook wordt niet getwijfeld aan het positieve effect dat de financiële prikkel zal hebben op de afvalscheiding. De bedenkingen zitten naast het illegale dumpen vooral in de uitwerking van de verrekening en de gevolgen voor bijzondere doelgroepen.

Op dit moment constateren wij dat Ridderkerkers in overgrote meerderheid mensen zijn die zich aan wetten en regels houden. Wij gaan er vanuit dat dit niet ineens zal veranderen als het principe 'de vervuiler betaalt' wordt geïntroduceerd. Met de bestaande en voorgestelde versterking van de handhaving kunnen wij de inwoners met verkeerd aanbodgedrag aanpakken.

Meerdere fracties willen een formule waarin belonen centraal staat. Op deze manier zien inwoners financieel iets terug van hun inspanningen. Deze methode bestaat in Twente.

11. Diftar als beloning	
Doel	In de kern is diftar een systeem dat mensen die hun afval scheiden beloont voor hun gedrag. Door per klepbeweging of lichte te laten betalen voelt het aan alsof dat je bestraft wordt, terwijl je niet alle restafval kunt voorkomen. We willen dat diftar een positief gevoel oproept.
Uitvoering	We gaan het aanbod van restafval op dezelfde wijze afrekenen, zoals mensen dat gewend zijn bij hun energierekening. Eens per jaar komt er een afrekening met daarop de vaste kosten en de kosten voor verbruik. 'Minder restafval ingeleverd? Dan geld terug!' Het eerste jaar van de diftar zal bijna ieder huishouden zien dat zijn afvalstoffenheffing is gezakt door de invoering van diftar. Alleen de verstokte niet-scheider zal waarnemen dat hij er niet op vooruit is gegaan.
Kosten	Niet van toepassing.
Start	Zodra diftar kan worden ingevoerd (waarschijnlijk 2019)

Vooruitlopend op de gedetailleerde uitwerking van diftar kunnen wij u alvast suggesties geven voor specifieke groepen. Het gaat om minima, gebruikers van luiers en incontinentiemateriaal en dijkbewoners.

12. Diftarberekening bij mensen met kwijtschelding ook toepassen	
Doel	Minima moeten niet geconfronteerd worden met extra kosten. Maar tevens moeten zij geen vrijstelling krijgen van het 'vervuiler betaalt'-principe.
Uitvoering	Wij geven de minima een gratis aantal klepbewegingen/lichtingen dat past bij een goed scheidingsgedrag. Ook van hen verwachten we een milieubewuste houding. Zodra zij onvoldoende afval scheiden zullen zij hiervoor, net als andere Ridderkerkers, ook extra betalen.
Kosten	Niet van toepassing.
Start	Zodra diftar kan worden ingevoerd (waarschijnlijk begin 2019)

13. Vrijstelling van deel van het restafval voor mensen met luiers of incontinentiemateriaal	
Doel	Wij willen mensen die extra restafval produceren door luiers en incontinentiemateriaal geen extra kosten geven.
Uitvoering	Wij geven ouders van kinderen in hun eerste twee levensjaren een aantal gratis klepbewegingen. Dit wordt in het systeem verrekend. De inwoner ziet deze korting terug op zijn afrekening. Het is ook denkbaar het door middel van een pasje te regelen. Permanente gebruikers van incontinentiemateriaal krijgen ook zo'n korting. We gaan zoeken naar een efficiënte manier om deze kortingen toe te wijzen.
Kosten	Kostenneutraal. De inkomsten voor het restafval komen niet meer binnen. Deze zullen verdisconteerd moeten worden in het gemiddelde tarief per klepbeweging.
Start	Zodra diftar kan worden ingevoerd (waarschijnlijk 2019)

14. Overleg met dijkbewoners over hun afval	
Doel	We proberen bij alle inwoners binnen de gestelde beleidsmatige en financiële kaders de maximale service te verlenen. Bewoners van het buitengebied hebben een speciale situatie. Wij willen ook hun service optimaliseren.
Uitvoering	Wij gaan met de bewoners van het buitengebied het gesprek aan. Veel bewoners zullen met de voorstelde inzamelmiddelen tevreden zijn. als dat niet het geval is, kijken we naar mogelijke oplossingen. Dijkbewoners krijgen een minicontainer voor restafval, met een bijpassend ledigingstarief.
Kosten	Nihil
Start	Voorafgaand aan veranderingen in de inzamelmiddelen of zodra de wens van de inwoner(s) alsnog ontstaat.

4. Planning en fasering

Wij hebben geconstateerd dat de planning in het plan 'Sorteren, Geef uw afval toekomst' summier aangeeft dat er een gefaseerde invoering plaats vindt. Door de grote verschillen in voorbereidingstijd is er automatisch een forse fasering ontstaan. Inwoners worden daardoor niet in één keer met grootschalige veranderingen geconfronteerd. De looptijd van de uitvoering van de beleidswijziging beslaat tenminste twee jaar. Een uitgewerkte planning treft u aan in de bijlage.

4.1. Uitgangspunten voor de fasering

Goede communicatie is onze eerste snelle winst. Bewustwording moet gedurende het invoeringsproces groeien. In de planning ziet u de volgende bijzonderheden terug:

- De invoering van een frequentere pmd-inzameling kan snel worden ingevoerd. De inzamelmethode is voor de inwoners en de NV bekend. Ook de gevolgen kennen een grote voorspelbaarheid. Door een frequentere inzameling nemen stankklachten en volumeklachten af. Minder mensen zullen hun pmd gaan afspoelen, wat ook een positief milieueffect is.
- De gft-inzameling in de laagbouw blijft ongewijzigd. Maar er moeten wel nieuwe minicontainers worden ingekocht en gedistribueerd.
- In de hoogbouw is maatwerk nodig voor de gft-inzameling. Het bespreken van de meest passende vorm is een arbeidsintensief onderdeel van het verandertraject.
- De restafvalinzameling voor de bewoners van de hoogbouw verandert niet. Zij blijven gebruik maken van de bestaande 210 ondergrondse containers,
- De restafvalinzameling voor de laagbouw verandert. Er moet een plan gemaakt worden voor plaatsing van de 80 nieuwe ondergrondse containers. De plaatsing vraagt intensief overleg met de omwonenden. De aanschaf moet worden aanbesteed en geplaatst. Dit onderdeel is het meest tijdrovend van het gehele proces.
- De invoering van diftar kan pas plaatsvinden als alle inzamelmiddelen feilloos functioneren. Dit is de allerlaatste stap.
- In 2017 wordt gestart met gesprekken met bedrijven en maatschappelijke organisaties met betrekking tot hun afvalscheiding,

Een onderdeel dat zich heel goed voor een pilot leent is de invoering van gft-inzameling in de hoogbouw. Omdat wij per complex afspraken willen maken, kunnen complexen stapsgewijs tijdens een pilot aansluiten zodra de afspraken gemaakt zijn. Deze pilot juichen wij toe omdat zo beter ervaring kan worden opgedaan met welke afspraken het beste werken.

15. Pilot invoeren van gft-inzameling in de hoogbouw	
Doel	Wij willen de inwoners bedienen met het voor hen best werkbaar systeem. Daarbij is maatwerk uitgangspunt. Wij willen ervaring opdoen met gft-inzameling in de hoogbouw.
Uitvoering	We laten de invoering van gft-inzameling niet wachten op afronding van de gesprekken. We starten de inzameling zodra het complex of de buurt in de inzamelingsroute van de NV BAR-Afvalbeheer kan worden opgenomen.
Kosten	Wanneer stapsgewijs complexen gaan deelnemen, zijn de gemeentelijke kosten het laagst. De kosten voor verwerking van restafval nemen stelselmatig af.
Start	2017-2018

Een ander onderdeel dat zich voor een pilot leent, is de invoering van restafval-inzameling in de laagbouw met ondergrondse containers. De invoering start met een Europese aanbesteding. Daarna kan deze per wijk of

buurt worden gestart, zodra de ondergrondse containers zijn geplaatst en de routes hierop aangepast kunnen worden.

16. Pilot invoeren van restafval-inzameling in de laagbouw	
Doel	Wij willen de invoering van het gebruik van ondergrondse containers door de laagbouw faseren om zo goed in te kunnen spelen op aanloopproblemen.
Uitvoering	Na besluitvorming start een intensief overleg met alle omwonenden, waar een extra ondergrondse container geplaatst moet worden. Zodra in een buurt alle containers geplaatst zijn, kan de nieuwe inzamelmethode van kracht worden.
Kosten	Wanneer stapsgewijs complexen gaan deelnemen, zijn de gemeentelijke kosten het laagst. De kosten voor verwerking van restafval nemen stelselmatig af.
Start	2018 -2019

Enkele fracties hebben de wens geuit om meer te faseren en in een pilotsetting de uitrol vorm te geven. Wij menen dat wij met het oppakken van meerdere suggesties, de monitoring en een driemaandelijke verslag in de commissie Samen Wonen en een gefaseerde uitvoering van de plannen aan uw wens tot grip op het uitvoeringsproces voldoen.

Het is van belang te weten dat Diftar op grond van wetgeving in een hele gemeente moet worden toegepast, dit kan niet gefaseerd of als een pilot in één wijk of een deel van de gemeente.

4.2. Financiële consequenties per huishouden

In de nota is als uitgangspunt genomen om de inzamelkosten als vastrecht in rekening te brengen en de verwerkingskosten als diftar-tarief. Dat betekent dat er een verschil gaat optreden tussen huishoudens met een slechte en goede afvalscheiding. We gaan er vanuit dat meerpersoonshuishoudens meer restafval per huishouden zullen aanbieden dan eenpersoonshuishoudens. Ook zullen huishoudens met 2 of 3 personen minder aanbieden dan huishoudens met 6 of 7 personen.

Op dit moment kunnen inwoners voor een extra restafvalcontainer kiezen. Daarvoor wordt jaarlijks € 85,- in rekening gebracht. Grote huishoudens maken hiervan vrijwillig gebruik. In het nieuwe systeem maken zij intensiever gebruik van de ondergrondse container, maar hebben zij geen extra eigen container meer.

In onderstaande tabel hebben wij het financiële effect per huishouden weergegeven.

De tarieven:

- Zijn gebaseerd op de verwerkingskosten, inzamelkosten en inkomsten van 2017
- Zijn gebaseerd op een redelijk scheidingsgedrag van 100kg per inwoner.

De conclusie is dat alle huishoudens er op vooruit zullen gaan, behalve de gezinnen met 8 personen of meer, die nu géén extra restcontainer hebben. Huishoudens, die wel een extra restcontainer hebben altijd voordeel.

In onderstaande tabel treft u de situatie aan in 2020.

Totaal effect huishoudens in personen	1	2	3	4	5	6	7	8
Verlaging vastrecht	-18,44	-52,48	-52,48	-52,48	-52,48	-52,48	-52,48	-52,48
Diftar op basis 100 kg per inwoner	7,00	14,00	21,00	28,00	35,00	42,00	49,00	56,00
Effect per huishouden naar grootte (- = voordeel)	-11,44	-38,48	-31,48	-24,48	-17,48	-10,48	-3,48	3,52
<i>Gecorrigeerd met een extra restafvalcontainer (€85)</i>						-95,48	-88,48	-81,48

4.3. Tenslotte

In de gesprekken met de fracties zijn diverse onderwerpen aan de orde geweest. In het voorgaande zijn de rode draden weergegeven en van een nadere uitwerking voorzien. Overige punten, die genoemd zijn waaronder het klein chemisch afval, afvaltoerisme en het voorkomen van afval worden in de komende maanden in de uitwerking betrokken. In onze communicatie en de uitrol van de maatregelen wordt rekening gehouden met genoemde aspecten.